

SPIS TREŚCI

Wstęp tłumacza	XIII
Nota edytorska	XXIV

O ŹRÓDŁE POZNANIA MORALNEGO

Przedmowa do pierwszego wydania	3
---------------------------------	---

[Odczyt]	6
----------	---

1. Wartość historii i filozofii dla jurysprudenceji; nowe propozycje zreformowania studiów prawniczych w Austrii	6
2. Nasz temat; stosunek do odczytu Iheringa w Wiedeńskim Towarzystwie Prawniczym	7
3. Dwojaki sens wyrażenia „prawo naturalne”	7
4. Punkty, co do których godzimy się z Iheringiem; odrzucenie „ <i>ius naturae</i> ” i „ <i>ius gentium</i> ”; przedetyczne zasady polityczne	8
5. Przeciwwstawienie się Iheringowi. Istnieje powszechnie ważne prawo moralne, poznawalne na drodze naturalnej. Relatywna niezależność zagadnienia	9
6. Pojęcie „sankcji naturalnej”	10
7. Różnorodne przejawy nieznanomości tego pojęcia spotykane u filozofów	11
8. Rozwijający się w zwykły sposób popęd uczuciowy nie jest jako taki sankcją	11
9. Motywy nadziei i obawy jako takie nie są jeszcze sankcją	11

wyższego prawa moralnego. (Z listu do wydawcy z 9 września 1908) 68

III. W sprawie relatywności pochodnych praw moralnych (prawo do samobójstwa). (Z 2 września 1893) 72

IV. Motyw kary i wymiar kary (przypuszczalnie przed 1903) 74

V. Epikur i wojna (15 styczeń 1916) 79

VI. Młodego Beniamina Franklina zamach na etykę (około 1899) 82

VII. O moralnej doskonałości pierwszej przyczyny wszystkich istot, które same w sobie nie są konieczne (około 1906) 88

VIII. Szczęście i nieszczęście (przypuszczalnie przed 1903) 94

IX. Miłowanie i nienawidzenie (z 19 maja 1907) 98

PRZYPISY

Przypisy autorskie do rozprawy głównej — *O źródle* . . . 127

[Uwagi odnoszące się do przypisów opuszczonych w niniejszym Spisie treści zawierają tylko odesłania do literatury].

13. W obronie charakterystyki kryterium etycznego Herbarta 128

14. O imperatywie kategorycznym Kanta 128

16. *Etyka nikomachejska* i „podstawowa myśl” Iheringa w jego dziele *Der Zweck im Recht* 130

17. O przypadkach mniejszych szans w razie dążenia do wyższych celów 130

18. O zależności pojęć od konkretnych danych naocznych 130

19. Termin „intencjonalny” 131

21. Zasadniczy podział zjawisk psychicznych u Kartezjusza 131

22. Błąd Windelbanda w sprawie podziału zjawisk psychicznych (krókie odparcie rozmaitych ataków na moją *Psychologie vom empirischen Standpunkt*; Land, *On a Supposed Improvement in Formal Logic*; Steinthala krytyka mojej koncepcji sądu) 134

23. Przyczynek do krytyki teorii Sigwarta na temat sądu egzystencjalnego i negatywnego 138

24. Kartezjusz o stosunku „miłości” do „radości” i „nie- nawiści” do „smutku”	151
25. O pojęciu prawdy i pojęciu istnienia	151
26. O jedności pojęcia dobra	153
27. O oczywistości; <i>clara et distincta perceptio</i> u Karter- zjusza; koncepcja oczywistości Sigwarta i jego „po- stulaty”	153
28. O subiektywizmie etycznym. Pomyłka Arystotelesa co do źródła poznania dobra; paralela pomiędzy jego błędem w stosunku do emocji a koncepcją Kartezjusza na temat <i>clara et distincta perceptio</i> jako wstępnego warunku sądu logicznie uzasadnionego; późniejsze pogłosy tej koncepcji	160
29. O wyrażeniach „dobrze podobać się” („ <i>gut gefallen</i> ”) i „źle podobać się” („ <i>schlecht gefallen</i> ”)	166
31. Znakomity przypadek stałego geometrycznego sto- sunku wartości psychicznych	166
32. Przypadki, w których coś podoba się i zarazem nie podoba	167
33. Ustalanie ogólnych praw oceny wartości na podstawie jednego tylko doświadczenia	167
34. Pewne momenty etycznej teorii poznania mają dla teodycei wagę większą niż dla samej etyki	168
35. Wyjaśnienie sposobu, w jaki w niektórych wypad- kach poznajemy, że pewna rzecz zasługuje na pre- ferencje	168
36. Dwa jedyne w swoim rodzaju przypadki, w których z charakteru preferencji jasno wynika preferowalność	168
39. Gauss o mierzeniu intensywności	170
40. Przeciwności w wiązaniu nadmiernych oczekiwań z tak zwanym prawem psychofizycznym	171
41. Odparcie zarzutu zbyt wielkiej surowości etycznej	171
42. Miłość bliźniego harmonizuje z większą dbałością o to, co własne	173
43. Dlaczego ograniczoność ludzkiej zdolności przewidy- wania nie powinna paraliżować odwagi etycznej	173
44. Przyczynek do krytyki wersji Iheringa pojęcia prawa i jego osądu dawniejszych określeń	174

45. O tymczasowej sankcji etycznej praw niedopuszczalnych	177
60. Epikur popada w sprzeczność z samym sobą	178
64-65. Potwierdzenie prawa dodawania; świadectwa przemawiające za nim w koncepcjach stoików, u hedonistów teistycznych i w pragnieniu nieśmiertelności; Helmholtz	178
67. Wielcy teologowie są przeciwnikami dowolności prawa moralnego ustanowionego przez Boga	179
68. Koncepcja Johna Stuarta Milla dotycząca różnicy pomiędzy sądem ślepym i sądem oczywistym	179
Przypis autorski do artykułu <i>Miklosich o zdaniach bezpodmiotowych</i>	181
Przypisy od redakcji wydań niemieckich (Oskara Krausa)	181
Przypisy do rozprawy głównej — <i>O źródle</i>	181
Przypisy do <i>Uzupełnień</i>	183
Przypisy tłumacza	186
Przypisy do rozprawy <i>O źródle</i>	186
Przypis do art. <i>Miklosich o zdaniach</i>	193
Przypisy do <i>Uzupełnień</i>	193
Słowniczek terminologiczny	195
Skorowidz imion	197
Skorowidz pojęć	199